

været almindeligt, at naar et saadant Tilbud blev gjort, Fæsterne, kunde de indlade sig paa en Handel og gjøre nye Tilbud fra deres Side; men jeg vil dog spørge, om Nogen virkelig troer, at en Fæster for Alvor vil indlade sig paa at gjøre et Tilbud efter et saa ubilligt Forlangende. Ingen Mellemhandel troer jeg kan finde Sted, naar der forlanges det Tre eller Firedobbelte eller idetmindste det Dobbelt af, hvad Gaarden er værd. Jeg troede ogsaa, at den ærede Landsthingsmand maatte være kommen til Kundskab herom; thi jeg har her en Klage for mig, som er stilet til Justitsministeriet og dateret November 1859, som viser, hvilke vanskelige Forhold der ere ved Taxationerne, og fremhæver den overordentlige høie Priis, der forlanges, og tilføjer en Begjæring om, at Kjøbesummen maa blive nedsat, eller at der ikke maa blive taget Hensyn til Taxationen, saa meget mere som Sagen kunde blive Gjenstand for nærmere Forhandlinger, der kunde give et Resultat inden Aarets Udløb. Foraa vidt den ærede Landsthingsmand bemærkede, at det var urigtigt, hvad jeg havde anført, troer jeg at have godtgjort, at dette ingenlunde er Tilfældet. Jeg har, som sagt, Documenterne ved Haanden.

Simony: Jeg kan ikke andet end sige, at den ærede Landsthingsmand alligevel har Ret. Den Taxationsforretning, der blev optaget efter Justitsministeriets Foranstaltning forrige Aar, tjente kun til Veiledning til at udfinde Gaardenes Værdi. Den var ikke bindende hverken for Fæsterne eller for Administrationen. Administrationen kunde nedsette den Værdi, der var udfunden, dersom den vilde, og ligeledes behøvede Fæsteren naturligvis ikke at købe Gaarden til denne Værdi, hvad han ei heller behøver efter Loven, men dersom han vilde købe den, naar Værdien er udfunden ved den i Loven foreskrevne Taxation, kan han ikke faae den for en lavere Sum, end Loven opstiller.

Dette var som sagt ikke Tilfældet med de Taxationer, der optoges efter Justitsministeriets Foranstaltning forrige Aar. De vare kun en Veiledning for Administrationen, for at den kunde udfinde Gaardenes Værdi. En anden Sag er det, at naar Stiftsøvrigheden indstillede, at der skulde gaaes ud fra denne Taxation, saa fulgte Ministeriet i Regelen denne. Kun enkelte Steder nedsatte man den, men ligesaa vist er det, at det var almindeligt bekjendt overalt, at den skete Værdiansættelse ikke var nogen endelig Udtalelse fra Ministeriets Side; det var almindeligt bekjendt, at der kunde gjøres Underbud, og at der blev modtaget endogsaa meget lavere Bud end det, der var fordret. Man troede nemlig at skylde de locale Autoriteter, som havde gjort Indstilling til Ministeriet, det Hensyn, at man ikke, uden at der dertil var givet Anledning fra Fæsterens eller Besidderens Side, gjorde Forandring i den Taxation, der efter Justitsministeriets Foranstaltning ved disse locale Autoriteter var bleven optaget. Det er altsaa, troer jeg aldeles klart, at det forholder sig, som jeg før udtalte, at disse Taxationer kun tjente til Veiledning for Administrationen. Jeg skal endnu kun med Hensyn til, hvad den høitærede Minister udtalte, tillade mig at bemærke, at jeg meget godt veed, at der er en saadan Forskjel paa Jord, som han nævnte, og at der har fundet Transactioner Sted, hvorved den Fæstetvang, der hvilede paa en Jord, overførtes paa en anden; men det gælder ikke om den Slags Jord, som der her er Tale om, men derimod om frit og usfrit Hartkorn; med Hensyn dertil har der rigtignok været Spørgsmaal om ved Kjøb og Salg at bringe det enes Rettigheder eller Byrder over paa det andet, men ikke med Hensyn til to Jorder, der begge høre til usfrit Hartkorn. En saadan Jord er Fæstetvang undergIVEN, hvad enten den er Selveiendom eller ikke er Selveiendom.